

Pretiuulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in lăintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu III.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 85.

— Sibiu, Miercuri 3/22 Novembre. —

1880.

Program'a Banului Croatiei.

Starea actuala politica, legislativa, sociala a regatului Croatiei ar trebui se ne interessede anume pe noi romanii, intr'o mesura cá aceea, in cátu se ne ocupamu de ea celu puçinu odata in septemana, pentru cá se invetiamu dela dens'a. Avutau si croatii fórte multe dile amare, pâna ce au scapatu cu totulu de bol'a rea a magiarisarei. Legislativ'a Ungariei dominata de kossuthiani pe la 1840/1 pusese croatiloru nebunesculu terminu numai de 6 (siese) ani, pentru-cá se invetie si introduca limb'a magiara in totu coprinsulu tiei loru. Urmarile funeste ale acelei tiranii nebunesci sunt in memori'a tuturoru.

Dupa trecerea absolutismului si mai alesu dela 1866 incóce, pre cátu timpu erau mai ascultate consiliile lui Franciscu Deak, majoritatea dietei unguresci dise croatiloru: Éca aici o cóla alba, scrieti pe ea orice conditiuni de autonomia ve convinu voue, numai se nu ve rupeti de cátra corón'a Ungariei, se nu ve alaturati la austriaci, se nu trimiteti deputati la senatulu imperiale din Vien'a, ci se veniti si voi la diet'a din B.-Pest'a.

Croatii, tinendu si la dreptulu loru publicu istoricu, pretinsera si castigara dieta propria legislativa, in a carei sfera intra: 1. administratiunea politica, incependu dela comuna pâna susu la gubernulu provinciale, cu banulu in frunte; 2. intregu resortulu justitiei; 3. instructiunea publica, scólele preste totu, dela scóla satésca pâna la universitate, totulu in limb'a loru nationale; 4. cuitele religióse; 5. militi'a teritoriale cu comanda croata. La acestea conditiuni principali s'au mai adausu si altele de a dou'a ordine. In a. 1868 se inchiaie contractulu bilaterale intre croatii si unguri, sub inpregiurari fórte nefavorabili pentru croatii. Pe atunci banulu Rauch era magiaronu si majoritatea dietei din Agramu magiaróna. Natiunea croata vedendu-se pacalita reu, se turburà fórte si la o alta alegere trantindu pe magiaroni, scóse majoritate croata. Banu se facu fostulu odinóira cancelariu Mazuraniciu. Dupa sbuciumaturi destulu de violente, in fine la 1873 se inchiaie pactulu alu doilea asia, in cátu acum croatii poteau crede cá sunt asecurati

de atentatele magiarisarei si de implerea tiei loru cu functionari magiari si cu renegati. Mai antaiu inse pe banulu Mazuraniciu ilu incongiarara cu cátiua ómeni de nimicu, se deschise campu largu la o multime de abusuri si misieli, pentru-cá se se póta dice la curte si la lume, cá croatii aru fi nisce misiei, carii nu se sciu administra ei pe sine. Archiepiscopulu Michailoviciu, magiaronu tramisu inadinsu din Ungari'a la scaunulu de Agramu, era castigatu si limb'a magiara incepù a se furisia din nou in Croati'a. Atunci partid'a nationale mai sufulcandu odata manecile, constrinse pe Mazuranici se se retraga, astupà gur'a archiepiscopului, aratà unguriloru pumnulu si in fine midioloci, de si cu greutate, cá imperatulu se le confirme de banu, capu alu provinciei, pe comitele Peiacevici, bunu croatu, totuodata omu intieptu, inse si energiosu.

Intre acestea ministrii Ungariei se incercara in anulu acesta din nou, cá se bage limb'a magiara in Croati'a sub alta forma mai puçinu batetória la ochi, in cátu adeca ei deschisera in capital'a Agramu (Zagrabi'a) o scóla unguresca pentru functionarii dela posta si finantia. Unu strigatu si protestu generale se audi dintr'odata in tóta Croati'a; diariile batura alarmu si dupa deschiderea dietei, interpeletiunile nu se mai terminau. Banulu Peiacevici alergà la B.-Pest'a si scól'a „de functionari“ se cassà, sub conditiune, cá se se deschida o catedra de limb'a magiara la universitatea din Agramu.

Dupa acestea banulu se decise, cá se taia odata elu insusi in carne viia, prin o programa bine respicata si formulata asia, in cátu se scia atátu ungurii cátu si croatii cu cine au a face, pre cátu timpu va tinea elu functiunea si demnitatea de banu. Acea programa stà numai din cinci puncte, care merita tóta atentiunea publica, din cauza cá aceea este totu odata program'a adoptata de marea majoritate a dietei si de natiunea slavocroata intréga, cu esceptiune numai de renegati. Noi o dăm aci in estrasu.

Punctu I. Pactulu bilaterale din a. 1868 intregitu prin revisiunea lui din a. 1873 este uniculu fundamentu legale si justu alu tuturoru institutiuniloru autonóme ale Croatiei.

II. Drepturile castigate si asecurate prin acelu pactu, aplicate intru tóta intinderea loru, ne sunt de ajunsu la desvoltarea interna a tiei, si cu atátu mai virtosu ne dau garantia perfecta pentru securitatea nationalitatiei nóstre si pentru delaturarea ori-carei specii de magiarisare din patri'a nóstra; de aceea eu (Banulu) voiu si lucra din tóta convictiunea sufletului meu, cá acelu pactu inchiaietu intre Ungari'a si Slavocroati'a si relatiunile de dreptu publicu create prin trensulu, se se consolidadie si stabilésca cu tóta vigórea, in contra ori-carui atacu si a ori-carei violari. (Aplause vii generale in sal'a dietei.)

III. Tóta activitatea mea actuala are de scopu a mediuloci cátu se póte mai curendu incorporarea teritoriului granitiei militare cu teritoriulu civile alu Croatiei, pentru care s'au si luat mesurile necesarie in doue directiuni.

IV. Dorinti'a mea este, cá dupa esperienti'a de 6 ani facuta cu organizatiunea actuala a tiei, aceea se fia reformata, incependu chiaru dela comune, care sunt fórte asuprite, mai virtosu in respectu finantiale si administrativu, in cátu au si ingenunchiatu.

V. Dara acésta reforma radicale o voiu incepe numai dupace vomu ajunge, cá graniti'a militaria se o vedemu definitivu incorporata.

In fine banulu constata pe facia, de si cu mare dorere, cá disciplin'a si regularitatea la corpulu functionariloru lasa fórte multu de doritu, adaoge totu odata, cá esc. sa este prea decisu a'i stringe in pinteni, aplicandu legile si respectivele instructiuni cu tóta rigórea.

Acésta programa s'a cititu in siedinti'a dietei din 15 Septembrie a. c. si a fostu primita cu Zsivio (Vivat) entusiasticu si unanimu, adeca si de cátra opositiune. De atunci croatii lucra barbatesce la reorganizarea tiei loru in spiritu nationale.

Transilvani'a.

— Clusiu. (Espositiune pomologica si de horticultura), sau in limb'a de tóte dilele, espositiune de póme, de legume, verdetiuri, flori.

Foisiór'a „Observatoriului“.

NUTIU.

Novelata de Petra-Petrescu.

Me intorceam dintr'o caletoria.

La invitarea unui amicu me abatu in comun'a Padurenii, unde densulu functioná cá preotu de mai multi ani.

Am avutu o primire din cele mai ospitaliere. Situatiunea comunei m'a multiamitu de totu. Cu deosebire mi-a placutu curatieni'a mare, ce am observatu cá se tinea prin case. Omenii frumosi si verdi cá stajariulu.

„Asia e frate?“ intrebà amiculu meu, „se vede cá traimu la munte. Credi? asia m'am dedatu la satu, in cátu te asigur, cá n'asi schimbá cu orasiiele vóstre. Traimu mai simplu, dar multiamita ceriului, suntenu indestuliti. Cu poporeni eu, o ducu fórte bine.“

„Si cine ti-a spusu cá prin orasie sunt ómenii atátu de fericiti, in cátu se fia justificata invidi'a, ce nutrescu satenii pentru orasieni? i-am reflectatu eu. Candu ai cautà dupa nemultiamire si seracia, te incredintiedu cá le gaseci in cetati intoema cá si la economii simpli de pe la sate, ba asiu potea dice: mai potentia. Calici'a orasianului e calicia domnésca, care párjolesce. Sateanulu lipsitu e dedatu cu seraci'a cá viermele in radecin'a hreanului si nu'si face atàta bataia de capu. Alt'a e cu seraci'a domnésca. Acésta trebuie ascunsa. Si se nu créda sateanulu cá toti coconasii si tóte coconitiiele, câte le vede pe strada intiortionate si cu capulu pe susu, inplanta acasa man'a in bani si ducu lumea alba. Nu! Pentru-cá acestia, de cele mai multe ori, abia o tàrescu de pe o di pe alt'a.“

„Esci prea pessimistu fratióre, inse chiaru se'mi laudi orasiiele vóstre, nimicu nu m'ar potea decide se abandonedu locurile acestea.“

La acestea, aruncandu ochii in curte, am inceputu a suride si arata'i spre carulu care intrá pe pórtu trasu de patru boi albi cá laptele si tiépeni cá ursii.

„Da,“ dise elu intielegendu-me, „multi domnisiori de ai nostri ar mai dori se aiba patru boi cu canaci in córne, de cátu se se cacielésca in tóta dio'a pe dina-intea mai mariloru, pentru câte unu osu de rosu. Inse fi siguru, cá si noi satenii avemu necasurile nóstre.“

Erá se continuu conversarea cu amiculu meu, candu deodata imi atrase atentiunea omulu, care intrase cu carulu cu boii. Me apropiu de feréstra si'lu observu mai deaprópe. Nu sciu cum simtiamu óre-care compatimire de densulu. Mi se parea cá pe faci'a lui citescu o dorere profunda. L'am privitu lungu. Din vedere mi se parea trecutu preste 40 de ani. Avea o statura atletica, umeri lati, unu capu proportionatu si perulu negru, ce'i atingea umerii, erá in contrastu evidentu cu faci'a-i palida si cu fruntea lui, pe care o brasdau doue cretie afunde. Ilu vedu cá desprinde boii incetu si, fara a dice o vorba, ii manà la grajdu.

„Cine e omulu care a venit cu carulu?“ intrebai apoi, intorcendu-me cátra amiculu meu.

„Nutiu,“ respunse acesta cu voce cam melancolica, „Nutiu, sermanulu!“

Cu acésta vrù se incépa vorb'a despre altu obiectu.

Cá fulgerulu me sagetá ide'a, cá Nutiu trebuie se aiba o istoria dorerósa. Aparitiunea lui... compatimirea, ce mi-a inspiratu la prim'a vedere... respunsulu ce mi-a datu amiculu meu... éta o suma de cause, cari me faceau totu mai curiosu asupra sortii Nutiului.

„Ei bine,“ reapucau firulu intreruptu, „cine e Nutiulu acesta? ce s'a intemplat cu elu? de ce sermanulu Nutiu? Este vr'unu misteriu cu elu? a fostu avutu, si-acum coprinsu de vreo patima, a ajunsu la seracia? ori, dóra va fi avutu vr'unu amoru nefericitu? spune-mi rogu-te, vreau se cunoscú sórtea sermanului Nutiu?“

„Ai dreptate,“ reflectà amiculu meu, „Nutiulu isi are istori'a sa. Nu e de locu inveselitóre. Déca tocma

vrei, voiu chiamá de séra pe nenea Vasile, servitoriulu tatalui meu, se ti-o povestésca.“

* * *

„Voru fi trecutu tocma diece ani la Sangeorgiu, domnule,“ incepù betranulu. Imi aducu aminte cá a-stadi. Parintele tineru erá pe atunci la scóla. Intr'o dumineca sér'a totu tineretulu nostru isi petreclu la jocu pâna cátra mediulu noptii in cas'a lui Simionu alu Petri din capulu satului.

„Flórea jucatóreloru erá Irin'a.“

„Cine a vediatu odata pe Irin'a, trebuiá se'si pérdia mintile. Erá o copila, cum nu vedi astadi in satulu intregu. Faci'a ei erá cá spum'a laptelui, busele cá doi faguri de miere, ochii cá doi lucéferi, mijloculu ti se parea trasu priu inelu. De mama remase orfana la vârsta de siepte ani, si fu crescuta la o matusia a ei. Tatalu ei murise cu unu anu mai inainte. Dela parinti cari erau ómeni de frunte in satu, Irin'a mostenise cá si ori-care féta de gasda.“

„Serman'a, n'a avutu parte de avere.“

„O singura scadere 'i inputau unii, la care ea nu portá nici o vina.“

„Mum'a Irinei, vorbiau betranele, cá ar fi fostu o strigóie, macaru cá eu potu dice, cá am cunoscut'o de o femeia prea cum se cade, harnica si muncitóre, fara parechia.“

„Irin'a aducea multu cu dens'a.“

„Copil'a dela fire erá fórte simtítóre. Ea scia, ce credu ómenii despre muma-sa si, incredita óre-cum, cá acestea sunt numai scornituri reutatióse, se superá de mórte, candu'i pomenea cineva cátu pe departe despre credinti'a ast'a.“

„Frumseti'a si avuti'a Irinei amutise gurile babeloru si toti junii mai de frunte se simtiau mandri, candu poteau glumi cu dens'a. Si ori-care s'ar fi tinutu norocosu, déca s'ar fi potutu numi barbatielulu Irinei.“

„La cáti nu le scapari calcáiele dupa ea!“

„Irin'a la rondulu ei, nu erá sburdalnica cá alte

Societatea agronomică dela Clusiu se preparase mai de multu timp, că se facea o expozițiune că această, spre a încuraja cătu se pôte mai multu aceste ramuri ale economiei domestice, cu atât mai virtuosu, că de candu veniram prin calile ferate in legatura cu cetatile cele mari, speculantii au inceputu se adune si din tierile năstre pome, legume, verdetiuri, oua, untu si smantana de mii si sute de mii preste anu, era mai de curendu au datu si de brandi'a romanésca, pe care mai inainte o cunosceau numai in form'a casului. Tote le cara cu vagonele spre a satura pe locustele din cetatile mari. Din pome uscate inca au castiguri minunate.

Expozițiunea se asedia in redutul (sal'a de baluri) a cetatiei si se deschise cu destula ceremonie, dupa datin'a ungrésca in 28 Oct. Totu localulu este plinu de produse, care de care mai frumoase. Aru face bine toti căti mergu la Clusiu in dilele cătu tine acea expozițiune, că se o visitiedie, facare in interessulu propriu, inse si in alu poporatiunei preste totu. Cate mii de gradini stau tota ver'a pline de buruieni puturose, cate si mai cate scurmata de porci, cate desgradite din tote partile, si cata fome si cătu doru mai ducu proprietarii loru de pome, de legume, de verdetiuri, si mamele n'au tota ver'a nici macaru o floare se puna in perulu ficeii sale. Căta desolatiune si vietia de postu necurmat!

Diariile din Clusiu descriu pe largu expozițiunea. Spre a o caracterisa in cătuva, vomu scote si noi aci cateva calitati ale ei. Sal'a cea mare este plina de struguri si de flori, asediate cu simetria frumoasa. Reuniunea agronomică transilvană are cea mai bogata colectiune de struguri. Unu singuru docente din Clusiu, anume Ludovicu Szentgyörgyi, a espusu 96 soiuri de struguri din vii'a sa. Vedi asia dascalu! Urmédia mai multi proprietari de vii si de florarii cu colectiunile loru de o varietate ne mai vediuta in Transilvani'a, plante indigene cu exotice asediate preste totu cu multu gustu.

Cea mai bogata este expozițiunea de pome, anume mere si pere. Pometulu din gradinele magnatiloru Haller, Vesselényi, Melani'a F. Haller, Beldi, Toroczky, Kornis, precum si din ale altora au atrasu atentiunea prin multimea si nobilitatea loru. Dintru o singura gradina, a lui Haller, s'au vediutu 76 soiuri de mere. Perele au fostu reprezentate si mai bine.

Trecemu la legume si verdetiuri, espuse de grafine si baronese, de orasiane si tierance. Capatine de curechiu (verdia) de marime uriasa, totu asia si pepeni-porcisci (bostani, luboi, lubenitie, curcubete) de sociu ce nu se strica cu anii intregi si sunt grei pana la 100 £; cepe cătu unu capu de omu, morcovi de cate doue urme, cartofi

si napi de marime extraordinaria, carfiolu (conopida) că si de care se aduce din Constantinople; ridichi de érna, totu de marime ne mai vediuta pe la noi; dn. C. Goboczy dela Oradea avea 100 soiuri de cartofi; soiuri prea frumoase de fasole (faseolus), mazere (pisum), linte (lens), bobu (faba). Cea mai frumoasa cepa si cartofi a trimisu J. Lészai din comun'a Pui in comitatulu Hunedórei.

Scól'a agronomică a statului dela Clusiu-monasturu (suburbea Clusului) s'a produsu si ea cu produsele sale.

Totu aceste feliuri de produse se potu espune si la expozițiunea romanésca, care se va deschide in Sibiu la 27 Augustu 1881.

Totu in aceste dile s'au produsu la Clusiu si membrii reuniunii de vinari, cu gustulu vinuriloru de prin celariile loru.

Nr. 236/1880.

Onorabile Redactiuni a „Observatoriului“ in Locu.

Adunarea generală a Asociatiunii transilvane, ce s'a tinutu in Turda la 8 Augustu a. c. a decisu: că cu ocasiunea tinerei adunării generali in Sibiu la a. 1881 in 27 Augustu si dilele urmatore, se se arangiédie si o expozițiune natională de agricultura si industria.

Comitetulu Asociatiunii pentru esecutarea acelu concludu, si respective pentru punerea in lucrare si realizarea expozițiunii de sub cestiune, a alesu unu „comitetu de expozițiune“ in persoanele domniloru: Br. D. Ursu, G. Baritiu, J. Popescu, Part. Cosma, Vis. Romanu, Al. Lebu, Eug. Brote, Dem. Comsia si Dr. D. P. Barcianu.

Acăta se aduce la cunoscintia publică, si se invita totu odata intrég'a poporatiune romana, că se participe cu produsele sale de industria si agromonia, in numeru cătu se pôte mai mare, la viitorea expozițiune, a carei necesitate si folosu este de toti recunoscuta.

Din sedinti'a comitetului Asociatiunii transilvane.

Sibiu, 18 Septembrie 1880.

Bologa m. p.,
v.-pres.

Dr. Jos. Hodosiu,
secr.

— Fôia bisericesca a diecesei Aradului „Biserica si scól'a“ face in Nr. 43 unu frumosu apelu indemnatoriulu la participare cătu se pôte mai mare „la expozițiunea natională de industria si agricultura in Sibiu“. Auctorulu acelu apelu caldurosu crede, că daca acăta idea fericita va fi apretiuuta dupa meritu si intréga poporatiune romana va lucra pentru realizarea ei, atunci ea pôte se aiba conse-

centie insemnate pentru dezvoltarea economica a poporului nostru. Acelasi auctorulu isi exprime de repetite-ori dorinti'a si speranti'a, că toti romanii din tote partile voru participa la acăta expozițiune natională, „care este unu lucru de mare importantia pentru romanii etc.“ Ori-cine pôte, se cîtésca intregu acelu memorabilu apelu din numitul organu bisericescu, in care va mai afla si alti articlii de mare folosu si bine scrisi.

— (La processulu de pressa din 28 Octobru a. c.) In Nr. 84 amu presupusu, că decursulu acelu processu fatale pentru viitoru se va publică dupa note stenografice. Unu singuru diariu germanu isi avuse in siedinti'a din acea di pe stenografulu seu; acela inse, din ce cauza, nu se scie, a comunicatu lectoriloru sei mai multu numai rezultatulu si in Nr. din 1 Novembre unu comentariu juridicu de mare valóre, prin care combata modulu formulării intrebariloru puse juratiloru.

Intre aceste fuseram informati, că decursulu istoricu alu processului se va publică romanescu cătu mai curendu, pentru că publiculu romanescu se nu remana in nescintia si nedumerire asupra unu processu de pressa, alu carui subjectu fusera din intemplanie, nesce acte curatu bisericesci.

Ni se asigura totuodata din nou si cu documentu la mana, că dn. protopopu si directoru J. Hanea inainte de a si cautá onórea sa la unu tribunalu civile, inca din 10/22 Octobru 1879 a prezentatu plausórea sa in scrisu la vener. presidiu alu consistoriului archidiececanu, ceréndu totuodata asupra sa insusi cercetare disciplinaria; dara de si a urgitatu de repetite-ori prin graiulu viu, nu a urmatu pana in dio'a de astadi nici-o resolutiune meritoria.

Lasandu orice polemie ulterioara la o parte, este multu mai bine a lasá că se vorbésca actele.

Romania.

— Bucuresci, 18/30 Oct. Dupa terminarea manevreloru de pe intinsele Campii dela Tiganești, In. S. Regala Domnulu a plecatu inpreuna cu Dómn'a la Moldov'a, totu cu scopu de a visitá trupele concentrate atât la Romanu, cătu si la Jasi. Pana la Galati caletori'a se facu pe Dunare, era de acolo inainte cu calea ferata. Primirea la Galati de către poporatiune (la 80 de mii) si auctoritatile publice, a fostu una din cele mai stralucite si inbuldiel'a multimei atât la portu, cătu si pe strade atât de mare, in cătu politi'a nu a fostu in stare se tina ordinea intru tote.

A dou'a di sér'a ajungéndu la Romanu I. S.

copile; se areta forte retrasa, ceea ce facea pe multi feciori se credia, că anim'a ei trebuie se fia legata.

„Iubia ea intr'adeveru?”

„Era iubita de cineva?”

„Nu scia nime.”

„Nici chiaru femeile bebrane.”

„In sér'a de care am vorbitu, era intre jucausi unulu, la care totu satulu i dicea ciobanelulu.”

„Multi ciobani erau in satulu nostru, că si astadi, dar nici unulu nu era bagatu in séma. Acesta inca cá micuti, era unu baietielu dodoletiu, frumusielu si istetiu. Era seracu, inse toti ilu placeau. Nu'i diceau altmintrea, de cătu ciobanelulu.”

„Candu se afla la jocu in sér'a numita, numai ciobanelu nu'i potea'i dice. Atunci era fecioru de nouespredece—dovedeci de ani, cu fația rumena, in cătu i-o potea taia c'unu firu de peru.”

„Cu tote astea, numele i-a remasu: Ciobanelu.”

„Joculu curgea neintreruptu: „de mana,“ „de doi,“ „hora“ . . . unulu dupa altulu.”

„Irin'a cu cine jucá mai multu?”

„Cu ciobanelu.”

„Ciobanelulu pe langa cine se invertea mereu?”

„Pe langa Irin'a.”

„Parechile jocau cá nebune.”

„Feciorii isi sioptesca ceva la urechia. . . .”

„Chiuiturile se purescu cá plói'a, care de care mai glumetie, in cătu de multe ori tota cas'a resuna de hobote.

„Saruta-me preutésa,

Că pop'a s'a dusu de-a casa.

Saruta-me dascalitia,

Că dascalu'i pe ulitia.”

Strigá unulu, ér' altulu:

„Buna mam'ai mai avutu,

Că frumoasa te-a facutu,

Cu ochi negrii de-ochitu

Cu sprincene de-amagitu,

Cu gur'a de celuitu.”

Si apoi altulu:

„Catanireasiu catani,

De-ar fi pusic'a de hemeiu

Regimentulu de femei.

„Pisica bade pe lelea,

N'asteptá se'ti dica ea.

Ea ar dice, ii rustne,

Dac'o pisci ii pare bine.”

„De-odata, că prin farmecu, amutira toti strigatori si indata se aude unu singuru chiutoriu, cunoscutu de celu mai batjocorosu intre fetiori:

„Frundia verde iasomia,

Nu e ast'a bucuria?”

Jóca slug'a satului

Cu fet'a bogatului,

Jóca joc'unu ciobanelu

Si strigó'i'a langa elu!”

„Tacere adenca era. Ti se pareá cá cu totii se simtu vinovati de ceva.

„Atunci cei doui jucatori pasiescu inaintea feciorului, care ia batjocoritu.

„Esti nedreptu Tódere,” dise Irin'a, care schimbá feție de necajita. „Te rogu nu vatemá mortii, cari nu ti-au facutu nici unu reu.”

„Ori iti iai vorb'a indreptu, ori e vai de ángerulu teu, misielule,” strigá ciobanelulu, ridicandu'si man'a musciulósá cá se lovésca pe nerusinatulu Tóderu.

„Ho, ho!” sarira atunci toti feciorii. Si noi suntemu aici. Are dreptate Tóderu. Satulu intregu scie cá mum'a Irinei a fostu strigóie. Si-apoi ea nu va fi mai buna cá muma-sa.

„Ciobanelulu incurtá sprincén'a de mania. Isi intórse odata ochii róta.

„Era p'aci se se incaiere o lupta pe mórte pe vietia.

„Déca Irin'a dice cá muma-sa n'a fostu strigóie, se audi o voce, si are curagiu se mérga acum la mormentulu ei, se face pe mormentu unu semnu, si déca nu i se va intemplá nimicu, vomu crede si noi, cá muma-sa a fostu femeia cá alte femei.

„Bine, adaosera ceilalti. Se mérga. Atunci nu'i vomu mai aruncá nimicu.

„Irin'a se facu nevediuata.

„Dómn'e, totu me infioru.

„Blastematii de feciori sciau cá este aprópe Sangeorgiulu, candu strigóiele esu din morminte.

„Cum voiau se-si resbune asupra frumoasei copile!

„Irin'a apucá drumulu către cintirimu, o luá pe din susu de biserica si ajungéndu la mormentu in drep-tulu altariului, tresare de-odata.

„Fația in fația vede o figura alba, cu capulu golu

si bratale deschise. „Irina, vino, sunt eu“ dise acăta cu voce prefacuta.

„Irin'a lesiná intr'o clipa, dar inainte de a cadea la pamentu, o spriginira brațele venjose ale ciobanelului. . . .”

„A dou'a di clopetele din turnulu bisericeii vesteau cu jale trecerea unu muritoriu din lumea acăta, era in a trei'a di Irin'a fu asediata langa mam'a ei.

„Dupa mórtea Irinei ciobanelulu nu se mai ivi la jocu, nici printre ómeni nu se areta unu anu de dile. Cine ar fi cutediatu inse a mai cercetá nóptea mormintele, ar fi potutu vedea in tota sér'a o figura alba, care mergea tint'a la mormentulu Irinei si plangea cá unu copilu.

„Bietulu ciobanelu, de cate-ori nu'i voru fi secatu lacrimel'e in ochi!

„Au spusu soții lui, cá dela inmormentarea Irinei nu l'au mai vediutu glumindu, ba nici nu mai voiá se vorbésca cu nime.

„Cătu e dio'a, cantá de jale in fluferu.

„Se dice cá odata se afla cu turm'a intr'o poiana si cantá era a jale. Deodata i se parú cá vede umbr'a Irinei radicandu-se din tufe si venindu spre densulu.

„Vino sunt eu, dise elu, radicandu'si manile in susu si ámblá se prinda vedeni'a.

„Asta trecu.

„De alta-data se intórse pe la ojina cu turm'a la stâna, si imbratiosia oile care cum ii venea inainte, dicéndu: nu fugi Irina, eu sunt.

„A inceputu a'i fi totu mai reu.

„Nu se potea apropiá nime de elu.

„Nebunise.

„Tocm'a pe atunci sosise parintele tineru dela sant'a teologia, cá se se asedia de preotu in satu. La sfatulu d-sale, ciobanelulu legatu, fu dusu la Sibiu in casele smintitoru, cá se se vindece.

„Doui ani inchiaiatu a sieditu ciobanelulu in Sibiu.

„Dupa doui ani veni era acasa, slabitu cá vai de elu, dar la minte mai sanetosu.

„Din totu satulu numai unulu nu se feria acum de densulu si avu indurare de elu, luandu'lu de servitoriu, e tare muncitoriu astadi, nu vorbesce cu nime, inbetranesce vediendu cu ochii si se topesce pe picioare.

„Satenii i dicu:

„Sermanulu Nutiu.”

R. a inspectatu joi in 18/28 trupele de acolo, asiediate in castre (tabara); de aci erá se plece vineri totu cu Dómn'a la Jasi, unde se faceau preparative maretie de primire. Sambata Domnitoriulu avea se ésa din Jasi la Podulu-Iloiei, cá se asiste la o mare manevra a trupeloru, care mergu acolo dela Romanu, cá se opréscá trecerea unui altu corpu, luandu ofensiv'a. A dou'a di dumineca ostirile aveau se intre in Jasi, de unde dupace voru fi trecute in revista, se voru întórce la garnisónele si in casarmele loru.

Domnulu si Dómn'a au se petróca in a dou'a capitala a Romaniei cam o septemana.

Dela Jasi se scrie, cá pe acolo a ninsu inca din 12/24 Octobre si preste nópte a inghiatiatu. De altmintrea in o parte mare a Ungariei si mai susu in tierile austriace frigulu a datu totu asia de timpuriu.

— Despre culesulu viiloru din diversele parti ale tiei scirile nu prea sunt placute pentru beutorii de vinu; mustu puçinu si acela nici asia de bunu cá in anulu trecut. Pretiurile lui se urca mereu.

— Sunt aprópe doue luni, de candu dela Galati ajungu sciri mereu despre inrolarea de voluntari greci si transportarea loru pe corabii pentru armat'a Greciei. Cei mai multi voluntari sunt greci, cá-ci se alegu din multimea greciloru pe carei aduce interessulu comerciale la Galati, Brail'a si in alte porturi danubiane; se afla inse cu ei si câte unu pierdutu de romanu, séu cine scie ce corcituru de ómeni, cari mergu cá se'si lase ósele prin muntii Tessaliei ori ai Epirului, in bataliile pe care le voru avea cu turcii si cu arnautii.

— Consululu austro-ungurescu br. de Haan a fostu chiamatu dela Galati la Pest'a, pentru-cá se dea delegatiuniloru informatiuni cátu se póte mai esacte in cestiunea cea ardentá a Dunarei romanesci. Asia, nu fara mare temeiu diariele din Bucuresci si Jasi apucara si ele cartea rosia la mana, adeca colectiunea de documente diplomatice coprinse pe anulu acesta intr'unu volumu grosu tiparitu pe 400 de pagine 4-o, inpartita de cátra ministeriulu de esterne intre membrii delegatiunei parlamentarie austro-unguresci.

— Diariulu „Press'a“ comunica de preste Dunare scirea, care de si nu ne surprinde, ea inse totu remane multu semnificativa pentru elementulu romanescu in generalu. „Popi bulgari cutriera Macedoni'a si Tessali'a, spre a face printre poporatiunea romana propaganda contra Greciei. Ei au la densii sume mari de bani si se bucura pretutindeni de protectiunea auctoritatiloru otomane.“

Se duce minune, cátu este de cautatu elementulu nostru romanescu, tocma pe atátu de cautatu, pe cátu si de urgisitu si persecutatu. Nici o contradicere mai mare nu vei aflá in viéti'a popóraloru de cátu este acésta. Grecii, bulgarii si serbii lupta unii in contra altora, care de care se trag si se amalgamedie mai curendu in corpulu loru nationale pe toti romanii, pe cáti numai potu se puna man'a. Ungurii, carii nu potu se pronuntie numele de romanu fara óre care grétia si urgia, alérge in ruptulu capului, sacrifica averi si se folosescu de tóte stratageleme, pentru-cá se faca din romani magiari. In muntii Croatiei tóta poporatiunea romanéscá este desnacionalisata, in cátu 'ia mai remasu numai numele. Intre rutenii din Marmati'a, Ugocea etc., multime de comune romanesci satene sunt prefacute in slavi asia, in cátu numai betranii mai sciu romanesc. Nu mai vorbimu de romanii din Dalmati'a si Istri'a, pe unde au mai remasu câteva sate locuite de carunari si de oieri, nici de cei din Basarabi'a, cu cari guvernulu rusescu colonisase din regiunile Crimeei parasite de tataru.

— Asupra primariei actuale din capital'a Romaniei se ridica plansori fórtre grele, nu numai in diarie de acelea, care afla nodu si in papura, dara si in cele gubernamentale cá „Romanulu“ si „Press'a.“ Acésta din urma arata cu esemple isbitórie, cá functionarii primariei (Bürgermeisteramt) isi facu de capu cu lenea si nepasarea loru, pare cá ar fi toti dintru o mama cu cei din Clusiu, din B.-Pest'a, Oradea, Lugosiu, Aradu, Temisiór'a, Brasiovu si mai virtosu cu cei din Dobritinu, Galati etc.

— Jasi, 21 Octobre. — (Caletori'a II. LL. Regale) — II. LL. RR. Domnulu si Dómn'a au sositu la órele 2 si jumetate insoçiti de ministrii de resbelu si de interne.

Trenulu princiaru a intratu in gara in mijloculu aclamatiuniloru multimei care se inbuldiá in

lungulu calei drumului de feru; sosirea loru a fostu salutata de salve de artileria; music'a cantá.

II. LL. RR. au fostu primite la gara de d-lu Cont'a, ministru alu instructiunei publice si culteloru, de primariulu Jasiului, de mai multi prefecti, consiliulu comunalu si consiliulu judetiénu, gard'a nationala si notabilitatile orasiului. Erá si unu mare numeru de dómne, care au oferitu buchete principesei Elisabet'a.

Gar'a si orasiulu sunt splendidu inpodobite, de la gara II. LL. au fostu conduse in mare cortegiu la mitropolia, unde s'a cantatu unu Te-Deum pentru fericit'a loru sosire, apoi s'a dusu la cas'a colonelului Alcazu, care le va fi resiedintia in timpulu siederii II. LL. la Jasi. In totu timpulu traiectulu multimea care implea, stradele au aclamatu cu entusiasmulu pe augustii suverani.

La resiedinti'a princiaru se aflau adunati pentru a primí pe II. LL. RR. membrii curtiloru si tribunaleloru, corpulu professoralu, mai multi senatori si deputati, precum si corpulu consularu.

Sér'a orasiulu a fostu stralucitu iluminatu.

Sciri diverse.

— (Necrologu.) In 23 Octobre a. c. a reposatu in comuna Sascioru fostulu preotu

Damianu Moga

dupa unu morbu scurtu, in etate de 59 ani. Reposatulu, care in tóta viati'a sa a fostu unu parinte iubitoru, unu barbatu fórtre activu si bunu romanu, este jalitu de fiulu seu mai mare Dr. J. Moga si de o fica Susana, din prim'a sa casatoria, precum si de alti patru feciori si 2 fete din a dou'a casatoria. Reposatulu a fostu membru ordinariu pe viatia alu „Asociatiunei transilvane“ a contribuitu la fondulu „Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu“ si au participatu cu multa bunavointia la tóte intreprinderile nationale. Cu deosebire comun'a Sascioru are de a multiami reposatulu multe binefaceri, intre cari amintimu activitatea si zelulu devoltatu pentru scóla si bisericu, iniciativ'a si conclucarea sa pentru castigarea unui tégdu de tiéra in acea comuna, precum si pentru recastigarea regaleloru si altele. In dile bune cá si in dile negre, bogatii cá si seracii aflau usi'a „parintelui Damianu“ deschisa si erau primiti cu ospitalitate alésa.

Fia'i tierin'a usióra si memori'a binecumentata!

— (Érasi emigranti din Ungari'a). Scirile despre emigranti nu mai voru se se curme, acum inse nu numai in Americ'a pe la Hamburg, ci si in diverse tieri europene, care in cátrau vede cu ochii. In lunile din urma au plecatu multi din comitatele Zemlinu si Sáros. Mai virtosu bietii slovaci iau lumea in capu. Din Boemi'a inca se duc multi, de aceea inse nu se mira nimeni, cá-ci in acea tiéra se vinu câte 5000 locuitori pe 1 mil. □, candu in Ungari'a pe unde este mai bine locuita, abia se vinu câte 2500 pana celu multu 3000. Slavacii sunt ómeni laboriosi, dara pe lánge ce au multu pamentu sterpu, ii omóra greutatea impositeloru.

— (Dintre numerósele bande hotiesci din Ungari'a) pe cea din comitatele Torontalu si Békés o sparsera abia si dupa cum arata diariulu din Csaba, au adusu acolo pe mai multi banditi, asupra carora esu 37 furturi de cai, 5 spargeru de bolte si case incuiete, 10 furturi de boi si devastarea unei case municipale, cu care ocaziune lotrii au trasu din puscii asupra sergentiloru politiei.

— (Budgetulu capitalei Budapest'a) este ficsatu pe a. 1881 la 6,337,940 fl.

— (Camu fabulosu). „Ellenzék“ din Clusiu ne spune, cá dn. Lud. Vándori redactorulu diariulu din Bucuresci a rogatu pe dn. ministru C. Tisza, cá acesta se mijlocéscá gratia cu ocaziunea casatoriei archiducelui Rudolfu la vreo cincii mii de unguri fugiti de catania (refractari) dela 1867 in cóce si rataciti prin Romani'a, de unde nu cutédia se se mai întórca in patri'a loru. Totu Vándori ar fi reclamatu la dn. Beniaminu Kállai chefu de sectiune in ministeriulu de esterne, din cauza cá la armele (insignia) austro-unguresci de pe la consulatele din Romani'a se vedu numai inscriptiuni germane si romanesci, éra magiare nu, si fiindu-cá Kállay ar fi respunsu cá spre acelu scopu nu s'au votatu spese, Vándory promise in numele coloniei magiare din Romani'a, cá voru platí magiarii aceia

din pungile loru. Este bine de dn. Vándori, daca póte dispune asia usioru de pungile altora.

— (Siese catedre de professori.) Catedrele de limba si literatura romana dela cursulu superioru alu liceeloru din tiéra, si anume dela liceele St. Sava si Mateiu Basarabu din Bucuresci, dela liceulu din Craiov'a, dela liceulu din Jasi, dela liceulu din Bãrladu si dela liceulu din Botosiani, se punu in concursu pe dio'a de 23 Juniu 1881.

Concursurile voru avea locu, pentru catedrele din Bucuresci si Craiov'a, in palatulu Universitatiei din Bucuresci, éra pentru cele din Jasi, Bãrladu si Botosiani in palatulu Universitatiei din Jasi. Concursulu se va tinea in conformitate cu prescriptiunile legei celei noue de concursu, pentru gimnasii, licee etc. („Monitorulu“ Nr. 68 din 1879) si regulamentul de aplicatiunea acestei legi (Monitorulu“ Nr. 220 din 1879).

Aspirantii trebue se se inscrie d'a dreptulu la ministeriu, celu puçinu cu optu dile inainte de terminulu concursulu. (Dupa Monit. ofic.)

Bine cá se pune mai multa grija pe limb'a si literatur'a nationala. Asteptamu cu inpatientia rezultatulu acestoru concurse.

— (Albumulu Macedo-romanu) a esitu de sub tipariu si se afla de vendiare pe la librarii. Acestu albumu e facutu prin colaborarea a 180 scriitori si alti artisti si formédia unu volumu de 23 cóle cu frumóse ilustratiuni.

Pe aiftulu, care'i anuntia aparitiunea cetimu urmatórele renduri:

„Acestu monumentu neperitoriu alu misicarii „de simpathia a Europei si a Romaniei pentru cultur'a romaniloru din peninsul'a Balcanica (cá-ci se scie cá produsulu din vendierea Albumulu este „destinatu a marí fondulu scolasticu alu societatii „de cultura „Macedo-romana) nu póte lipsi din „cabinetele si din bibliotec'a nici unui romanu, nu „numai cá o opera patriotica, dar si cá cea mai „frumósa ilustratia ce vr'odata s'a publicatu la noi „romanii.“

Pretiuulu acestui Albumu, din caus'a proportiunii ce a luat, e de lei 8 editiunea ordinaria si lei 20 editiunea de luxu.*)

— (Bibliotecele in Europa.) Dupa o relatie oficiala, Austria e statulu europénu, care are cele mai multe biblioteci. Sunt, in adeveru, in Austri'a 577 biblioteci, contnendu 5.475,798 volume, afara de charte si de manuscrite, adeca 26.8 volume pentru fiacare 100 de locuitori.

Cele 500 de bibliotece din Franci'a contnu 4.598,000 volume si 135,000 manuscrite, adeca 12,5 volume pentru fiacare 100 de locuitori.

Itali'a are 493 biblioteci cu 4.340,281 volume si 330,570 manuscrite; o media de 16,2 la fiacare 100 de locuitori.

Prussi'a are 398 biblioteci cu 2.230,450 volume si 58,000 manuscrite.

Englitér'a are 200 biblioteci cu 2.871,483 volume si 26,000 manuscrite.

Bavari'a are 160 biblioteci cu 1.368,500 volume si 24,000 manuscrite.

Russi'a are 145 biblioteci cu 952,000 carti si 24,300 manuscrite.

Dintre institutele private, bibliotec'a nationala din Francia e cea mai mare, contnendu 2.078,000 volume. British Museum are 1.000,000 volume.

Bibliotec'a regala din Monaco 800,000 volume. Bibliotec'a din Berlin 700,000; cea din Dresd'a 500,000; cea din Vien'a 420,000.

Bibliotec'a universitatiei din Oxford are 300,000 volume; a celei din Heidelberg 300,000.

Bibliotec'a Vaticanulu nu are de cátu 300,000 volume, dara e cea mai avuta in manuscrite, care se urca la 25,000.

In Romani'a avemu doue biblioteci centrale, un'a la Bucuresci si cealalta la Jasi.

Cea din Bucuresci avea la Januariu 1878, 26,555 volume; 326 manuscrite si 228 volume stampe. Inceptulu acestei biblioteci datédia de pe la 1833.

Bibliotec'a centrala din Jasi posedea, la 22 Octobre 1878, 29,253 volume; 75 esemplare tablouri, 813 bucati monede si 254 bucati alte varietati. Acésta biblioteca a fostu fundata in 1835. (Romanulu.)

— (Erata.) In darea de séma despre balulu romanu datu in favorulu fondulu de teatru, publicata in Nr. precedentu, s'a stracuratu o regretabila eróre de tiparu, pe care cerendune scusele nóstre, ne grabimu a o corege, constatandu cá D-n'a Constantia de Dunca-Schiau a contribuitu cu sum'a de 5 fl. v. a.

*) Cam scumpu chiaru si pentru publiculu din Romani'a. Red.

Locu deschis.*)

Ortelecu (Selagiu) 10/10 1880.

In Nr. 67 alu „Observatoriului“, in loculu deschis, esi in contra mea, subscrisu de Clemente Popu, — unu pamphletu dintre celea mai sfruntate. Starea si reputatiunea mea ne atacate pana acum de nimeni imi inpunu datorintia de a nu lasa mai incolo on. publicu cetitoriu alu „Observatoriului“ in acea opiniune, carea si-o va fi formatu despre mine, din descrierea numitului domnu.

Ca se vedea on. publicu, cine e omulu acela, care cutedia a me arunca cu tina, sum silitu a descrie pe scurtu seri'a de atacuri suferite din partea acestui omu rabiatu, fara de a'i fi datu cauza candu-va la asia ceva, si cari l'a incoronatu cu capu de oper'a din nrulu 67 alu „Observatoriului.“

Catra finea anului trecutu aparu in colonele „Gazetei Transilvaniei“ o corespondentia, carea tractedia despre necasurile diecsei nostre ce aru veni dela desuniri, si in specie dela casulu din Bredu. Intre causele desunirei din Bredu, scriitoriulu corespondentiei aminteste purcederea neprecugetata a betranului parochu la scoterea competentieloru sale, si dice: ca sfatulu la acea purcedere, — de oca- ce betranulu parochu a traitu aprupe la 45 ani in pace cu fi sei sufletesci, — a trebuitu se esa din cutare capu necoptu.

D-lu Clemente Popu sub acesta cualificatiune isi recunoste pretiuit'a sa persona, si presupunendu, ca dora eu asi fi scrisu acea corespondentia, in respunsulu seu nu se indestulesce cu purificarea sa, ci se apuca de mine si me numesce tiranu, pasia, mai marele voivodu s. a. — Scriitoriulu corespondentiei prime se afla necesitatu a rectificu neadeverurile incurgate de d-lu

*) Pentru articlii ce esu sub acesta rubrica, redactiunea nu ia nici-o raspundere asupra sa. Red.

Clemente Popu referitoru la destituirea fratelui seu de docinte in Bredu, si cu acesta ocaziune ilu face atentu, ca elu nu'i prot'a din Ortelecu, ba ca nu'i nici popa. — La aceste Clemente Popu raspunde cu aceea, ca me ataca pe mine, si pe toti aceia, — carii pe candu ambli d-lui in camesia si inghitia pravulu scololoru, — fa- ceamu in sinodele tractuali ce poteamu in causele sco- lastice si eclesiastice. — In acestu atacu d-lui cu inda- tinatu'i tactu necioplitu merge pana acolo, de dice ca acele sinode nu au avutu altu scopu, de catu a se hranii corifeii tractuali din sudorea preoti- loru. — La acesta nerusinare aparu in „Gazet'a Tran- silvaniei“ declaratiunea subscrisa de toti preotii din tractu si de inteligentii romani din Zelau, toti direga- tori de statu, dela comitatu si advocati, in carea d-lu Clemente Popu fu in modulu celu mai categoricu indru- matu la ordine si datu de minciuna cu tote assertiunile sale cele proste si malitiose. In fine am fostu silitu a'mi curma si eu tacerea descriindu modulu tinerei a- celoru sinode, si ce rezultate au avutu. Cu acesta ocaziune declaraiu in persona, ca eu nu am statu si nu stau nici intr'o legatura cu corespondentiele din Se- lagiu, precum adeveri si insasi redactiunea „Gaz. Trans.“ Dupa acea declaratiune, si dupa blamulu suferitu din partea colegiloru sei si a tuturor cari sunt de ceva insemnate in tractulu Bredului, Clemente Popu mai avu curagiulu de a infesta redactiunea Gazetei cu man- jiture de ale sale. Gazet'a care acum apucase a'lu cu- nosce, ii dete drumulu, elu se muta la „Observatoriulu“, unde nici redactiunea nici publiculu nu scia inca cu cine are de a face, si in loculu deschis me face dela- pidatoriu de bani bisericesci, me acusa cu lacomia, si ca se me pota innegri, nu crutia nici capulu celu ca- rantu a'lu moribundulu seu parinte, afirmandu ca mi-a datu mita, ca se tnu pe frate-seu in postulu de do- cente, si se inchidu ochii la una alta. Asia dela caus'a scisiunei din Bredu, Clemente Popu ajunsu pana la

puiu si vinaru, ce mi-ar fi datu parintele seu, precum observedia chiaru elu, necerute.

Din tote acestea credu ca se pote cunoste omulu si caracterulu lui, si apoi se pote judeca valorea acusa- riloru si a assertiuniloru sale.

Eu nici dorescu a perde mai multu unu cuventu cu unu omu ca si acesta, nici in publicitate nici priva- tim; me marginescu a'lu declara, — si pana candu imi voiu lu' satisfactiune pe cale legale pentru vatema- rea onorei si reputatiunei mele: de minciunosu si calumniatoriu fara caracteru.

La timpulu seu din consideratiuni catra statulu carui apartinu, si catra mine insu'mi, voiu aduce la cunoscinti'a publicului, care a cetitu vatemare, satis- factiunea obtinuta faia de acestu impertinentu.*)

Teodoru Popu,
protopopulu tr. Bredului.

*) Cu polemi'a de faia se fia inchisa din partea nostra ori-ce alta publicatiune in acesta materia, care este o adeverata tortura pentru publiculu cetitoriu. De aci incolo se va pune si la noi t a x a de 10 cr. pe linia, pentru ori-ce articlu amu mai fi neveiti se lasamu a trece sub acesta rubrica; si totusi se pote cineva teme, ca se voru esca processe de calumnia si vate- mare de onore, inpreunate cu spese de 100—200 fl.

Preturile cerealeloru

si altoru obiecte de trauu au fostu la

29 Octobre st. n. in Sibiu:

Grâu, dupa cualitati	1	hectolitr	fl. 7.30—8.30
Grâu, amestecatu	1	„	„ 5.80—6.80
Secara	1	„	„ 5.60—6.—
Papusiou	1	„	„ 3.40—4.20
Ordiu	1	„	„ 4.10—4.50
Ovesu	1	„	„ 2.——2.40
Cartofi	1	„	„ 1.60—2.—
Mazare	1	„	„ 6.——7.—
Linte	1	„	„ 9.—10.—
Fasole	1	„	„ 5.——6.—

A esitu de sub tiparu si se afla de vendiare in tote librariile:

CALINDARIULU**„BUNULUI ECONOMU“**

pe anulu comunu 1881.

Intocmitu de

D. Comsia si Eugenu Brote.

Cu mai multe ilustratiuni intercalate in tectstu.

Anulu V.

Cuprinsulu: Calindariu iulianu si gregorianu cu serbatorile, dilele numeloru, evangeliile dumineciloru, resaritulu si apusulu soarelui, lungimea dilei. Cronologia. Pascalia. Anotimpurile. Sistemulu planetaru alu soarelui. Cele douespediece zodii sau semne din calea soarelui. Regentulu anului. Intunecimi. Serbatorile schimbatoare si posturile. **Genealogia:** Austro-Ungari'a si tote cealalte state europene. **Tergurile:** Transilvani'a, (in rendu alfabeticu si cronologicu) Ungari'a, Bucovin'a si Romani'a. **POSTA.** Corespondentie telegrafice. Raportulu intre mesurile noue si vechi. **TIMBRE.** Tabela de interessa. Tabela comparativa a valoriloru de bani din tote tierile. **SFATUITORU JURIDICU:** Articolulu de lege XLV: 1880 despre procedura, ce are se se urmedie in causele de regularea posesiunii in partile transilvane ale tierii. **PARTEA ECONOMICA:** Economia schimbatore in gradina de legumi. Oaia merinosu (cu 3 ilustratiuni). Cercarea semintiei. Fragile (cu 6 ilustratiuni). Gradina scotei. Masina de semenatu (cu 1 ilustratiune). Cele diece porunci ale agricultorului. Grebl'a cu cai (cu 1 ilustratiune). Trioriulu (cu 1 ilustratiune). Catu se samena pe unu hectaru? Timpulu incoltirea si vegetatiunei la diversele plante agricole. Tabela despre masinele agricole mai insemnate. Din care materialu catu vinaru se estrage. Greutatea fructelor si semintieloru mai indatinatate. Catu timplu porta animalele agricole. **PARTEA BELETRISTICA:** Codrean'a Sanzean'a, poveste. **Scormonu,** novela. **Poesii.** Umoristice (cu ilustratiuni). **Literatur'a agricola.** Inserate.

Pretiuulu 45 cr. sau unu leu nou.

Josifu Drotleff,Editorulu calindariului bunului economu.
Sibiu, strad'a Cisnadiiei Nr. 23.

(42) 1

Auditi, vedeti si mirati-ve!

Marfurile de argintu Britania, primite dela o massa concursuala a unei mari Fabrici de argintu Britania, devenite falita, se dau cu ori ce pretiu, sau mai bine disu gratuitu.

Trimitendu fl. 7.— in bani gata sau cu rambursa ori cine primesce urmatoarele 50 obiecte cu a patra parte din valoarea reala, si adeca:

Bucati	6	Cutite de masa	escelente, manunchiu de argintu Britania, cu cutitari adeverat englesesci	Tote 50 obiecte au costatu mai inainte 25 floreni si costa acum numai floreni 7.—
„	6	Furcutie de cele mai fine,	argintu Britania, dintr'o bucata.	
„	6	Linguri de mancare	de argintu Britania, grele si massive.	
„	12	Linguritie de cafea	de argintu Britania, de cea mai buna cualitate.	
„	6	sustitoare de cutite	de argintu Britania, de cea mai buna cualitate.	
„	1	lingura mare de lapte	de argintu Britania, massiva	
„	1	lingura mare de supa	de argintu Britania, grea.	
„	9	Tave de prezentatu,	ciselate forte finu.	
„	2	sfnescice de masa de salonu	Britania pline de efectu.	
„	1	corfa de pane massiva	de argintu Britania.	

Tote 50 obiecte sunt fabricate din celu mai finu si celu mai solidu argintu Britania, care este uniculu metalu ce ce esista pe lume, care in veci romane albu si nu se pote deosebi de argintulu adeveratu nici dupa o folosire de 30 ani; pentru acesta garantedia.

Afara de aceste mai sunt:

18	cutite, furcutie si linguri	de argintu Britania, cate 6 bucati tote 18 la olalta fl. 3.75.
6	linguri mici de cafea	de argintu Britania, mai inainte cu fl. 3.— acum numai cu fl. —.60
1	lingura de supa	„ „ „ „ „ 3.— „ „ „ „ 1.—
1	lingura de lapte	„ „ „ „ „ 1.50 „ „ „ „ —.50
6	tave	„ „ „ „ „ 5.— „ „ „ „ 1.50
6	sustitoare de cutite	„ „ „ „ „ 4.50 „ „ „ „ 1.50
1	cuteia de zaharu	„ „ „ „ „ 4.— „ „ „ „ 1.20
1	pareche sfnescice mai mari	de „ „ „ „ „ 2.— si fl. 3.—
1	clopotielu de masa	de argintu Britania mai inainte cu fl. 4.— acum numai cu fl. 1.60
1	paharu de oua	„ „ „ „ „ —.60 „ „ „ „ —.30
1	pipernitia si salacitia	„ „ „ „ „ 2.50 „ „ „ „ —.75
1	Carafine pentru otietu si uleiu,	de argintu Britania mai numei fl. 3.50 si fl. 4.50
1	unealta de focu grea de pusu	pe masa, mai inainte fl. 3.— acum numai cu fl. —.95.

Cane de cafea si tea a fl. 2, 2.50, 3, 4; clesce de zaharu a cr. 35, 50, 80, fl. 1; cutii de zaharu a 2.80; presaratoriu de zaharu a cr. 25, 40, 75, 90, fl. 1; carafine de otietu si uleiu a fl. 2, 4; cutii de untu a cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.— inea si alti articuli nenumarati.

Ca dovada, ca anuciulu meu

(40) 3—24

nu este insielatoria,

me deobligu prin acesta in publicu, daca marfa nu convine, a o rentorece: fara nici o greutate. Iudreptu la epistolele de multiamita ce mi-au venitu, si pe cari imi voiu permite ale publica successivu. — Cine doresce deci a primi pe banii sei o marfa buna si solida si nu lapedatura, se se adressedie numai catra

A. Fraiss,

Vien'a, Rothenthurmstrasse 9, vis-a-vis de palatulu archiepiscopescu.

3—24

Numai odata

se ofere ocaziune asia de favorabila, de a procura unu orologiu escelentu, cu jumetate pretiuulu.

DESFACERE grandiosa.

Raporturile politice, care s'au ivitu in intregu continentu Europei, n'au lasatu neatinsa si Elveti'a. Consecenti'a a fostu emigrarea lucratoriloru in masse, care a periclitatu existenti'a fabricelor. Si fabric'a reprezentata de noi, care e cea dintalu si cea mai insemnata fabrica de orologe, a inchisu de o cam data fabricarea sa, incredintiandu-ne pe noi cu vendiarea fabricatorulu sale. Aceste asia numitele **orologe-de-buzunariu-Washington**, sunt cele mai bune de pe lume, sunt forte elegantu gravurate si infrumsetiate si lucrate dupa sistemu americana.

Tote orologe sunt repassate (esaminate) pe secunda si garantamu pentru fiecare 5 ani.

Ca dovada a garantiei sigure si a soliditatii celei mai severe, ne obligamu prin ac esta in publicu, ca suntemu gata a reprimi si schimba fiecare orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu, fara cheie de intorsu la torta, cu mantela de cristalu, regulate cu acuratetia electro-galvanismu nou, dinpreuna cu lantiu si medalionu etc., pretiuulu de mai inainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unulu.

1000 ancore esemplarie de luesu din nicol-argintu, pe 15 rubinuri cu cadranuri in emailu, aretoru de secunde, sticla lata de cristalu, mai inainte cu fl. 21, acum numai fl. 7.25 de unulu, tote repassate pe secunda.

1000 orologe-cilindre infrumsetiate in capsula de nicol-argintu, cu sticla lata de cristalu, pe 8 rubinuri forte finu repassate, dinpreuna cu lantiu, medalionu si cutie de catifea, mai inainte fl. 15, acum numai fl. 5.60 unulu.

1000 orologe ancore de argintu veritabilu de 13 loti, probatu de oficiulu monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afara de acesta aurite prin electricitate, forte finu regulate. **Orologe au costatu mai inainte fl. 27 acum numai fl. 11.10 unulu.**

1000 orologe remontoire-Washington de buzunariu, din argintu greu si veritabilu de 13 loti, probatu la oficiulu c. r. de punciare, pe langa garantia severa, repasate pe secunda, cu mecanismu de nicol asia, incatu orologe aceste n'au nici candu lipsa de reparaturu. **Orologe aceste au costatu mai inainte fl. 35 si astadi se capeta cu pretiuulu fabulosu de estinu numai cu fl. 16.** Afara de acesta langa fiecare orologiu se da gratuitu unu lantiu, medalionu si cutie de catifea.

1000 orologe pentru domne, de aur veritabilu, cu 10 rubinuri, mai inainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orologe remontoire de aur veritabilu pentru domni sau domne, mai inainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 orologe de parete cu incuadratura de emailulu celu mai finu si cu mecanismu de sunatu, mai inainte cu 6 acum cu fl. 3.75 unulu repassatu.

650 orologe desteptatore, cu aparatu de larma, forte finu regulate, aplicabile si ca orologe pe masa de scrisu, mai inainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru forte finu de sculptura in casulii inalte gotice de lemn, de intorsu in fiecare a opt'a di, regulate finu pe secunda, forte frumoase si imposante; de ore-ce unu astfelu de orologiu si in 20 de ani mai are pretiu indoitu, se nu lipsesca astfelu de orologiu din nici o familia, mai cu sama pentru ca astfelu de piesa de cabinetu este decoru in fiecare locuintia. Orologe aceste costau mai inainte fl. 35, acum numai fabulosulu pretiu esceptionalu de estinu de fl. 15.75 unulu.

Comandandu cine-va orologe pendule, are se adauge si o arvuna.

Adress'a:

Desfacere de orologe

Fabriciei de orologe Fromm.
Vien'a, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Editoru si redactoru responsabilu: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Kraft.**